

ชื่องานวิจัย   กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: การวิเคราะห์บทบาท อำนาจหน้าที่และภาวะความเป็นผู้นำกับ
ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม

ชื่อหน่วยงาน   วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290

แหล่งทุน   วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์บทบาท และภาวะความเป็นผู้นำ กับความคาดหวังของชาวบ้านที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงการวิจัยเชิงคุณภาพ จากข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากกำนันผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในชุมชนท้องถิ่น พบว่า แม่
บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านถูกลดความสำคัญลงเนื่องจากผลของการกระจายอำนาจ
สู่ท้องถิ่นและการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย แต่บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเองก็ยัง
จำเป็นในด้านต่างๆ คือ 1) บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 2) บทบาทด้าน
การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ 3) บทบาทด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4)
บทบาท ด้านความยุติธรรม และ 5) บทบาทด้าน การบริการ โดยทั้งตัวกำนันผู้ใหญ่บ้านเองและ
ประชาชนในท้องถิ่นเห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่แท้จริงใน 5 ประเด็นข้างต้น
ทุกบทบาทในระดับมากถึงมากที่สุด อีกทั้งยังมีความคาดหวังในบทบาทในระดับมากถึงมากที่สุด
ด้วย นอกจากนี้ ผลการวิจัยจากสมการถดถอยพหุคูณยังพบว่า การศึกษาและภาวะความเป็นผู้นำ
และคุณสมบัติของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยยะ
สำคัญทางสถิติ ดังนั้น ภาวะผู้นำและคุณสมบัติของ กำนันจึง ยังคงมีความสำคัญต่อ บทบาท การ
บริหารงานในระดับท้องถิ่น ประเด็นสำคัญก็คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้อง ปรับบทบาทให้สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ ต้องเน้น บทบาทในด้านการปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน และประสานนโยบายของหน่วยงานท้องถิ่นกับให้เป็นไปตามกฎหมาย
และเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

Title: Sub-district and Village Headman: An Analysis of Roles, Authority, and Leadership with People's Expectations of Local Community Leaders in Chiang Mai

Researcher: Assistant Professor Dr. Bongkochmas Ek-Iem

Organization: School of Administrative Studies Maejo University, Sansai, Chiang Mai 50290

Research Fund: School of Administrative Studies Mae Jo University

Abstract

An analysis of leadership, roles and authority with people expectations towards local community leaders in Chiang Mai province by applying quantitative research and qualitative research based on information from documents and information from the village headman and the local people showed that the dynamic changes in society affected the role and authority of the sub-district and village headman. However this research found that although the roles and authorities of the sub-district and village headman were reduced due to the decentralization and modernization, but they are still necessary in various areas, namely 1) the role of governance and maintain order 2) the role of career development and promotion 3) the role of conservation of natural resources and environment 4) role of justice and 5) service roles. Both the sub-district and village headman and the local people saw that the sub-district and village headman has the role and authority in the five areas at the high and highest levels. They also expect that the sub-district and village headman will perform these roles at the high and highest level. In addition, the research from multiple regression equations found that education and leadership of the sub-district and village headman had a statistically significant effect on the role and authority of the sub-district and village headman. Therefore, leadership is important to the administration roles at the local level. The key point is that they have to adjust their role to the change, that is, emphasize the role of working with local government organizations, promoting, supporting and coordinating the policies of the local authorities in accordance with the laws and intentions of the local people.